

(JAZYKOVÉ) TIPY PRE TEBA – FALOŠNÍ PRIATELIA
HUBY, BATOŇ, BUCHTA
(pracovný list)

Nahrávka

Vypočuj si rozhovor Sáry s Illiom.

[FALOŠNÁ PRIATELIA 8 – SLOVENČINA V POHODE](#)

Prepis

Joachim:

Ahojte! Sára a Illia majú ďalšie skvelé plány na víkend. Chcú sa vybrať do lesa a zbierať huby. Viete, čo to je a čo na to budú potrebovať? Illia dúfa, že na tento výlet pôjdu na koňoch. Bude to tak naozaj? Poďme sa na to pozrieť!

1. HUBY

Illia: Ahoj, Sára, máš nejaké plány na víkend? Nechceš ísť niekam von?

Sára: Ahoj, Illia, vlastne nemám, môžeme spolu niečo vymyslieť. Na čo by si mal chuť?

Illia: Cez víkend má byť horúco, poďme niekam k vode alebo do lesa.

Sára: Ó, mám skvelý nápad. Čo keby sme išli v sobotu na huby?

Illia: Aha, to znie dosť záhadne. Asi tým nemyslíš, že mám ísť s tebou baliť dievčatá.

Sára: Haha, prečo baliť dievčatá? V lese na hubách asi ťažko. Budeme tam pravdepodobne úplne sami, maximálne stretne nejakého hubára.

Illia: Čiže čo budeme robiť?

Sára: No hubárčiť, zbierať huby v lese, to, čo rastie pod stromami a dá sa jesť. A potom si urobíme hubovú polievku alebo hubový perkelt, mňam!

Joachim:

Tak to naozaj je, nemýľte si slovenský výraz *huby* s časťou ľudského tela. Ak vás niekto zavolá na huby, pripravte sa na niekoľko hodín v lese, kde budete hľadať malé rastliny hnedej či bielej farby, ktoré môžete následne doma skonzumovať na veľa spôsobov. Nezabudnite si vziať košík a nôž na čistenie, určite sa zídu. Slováci sú obvyčajne vášniví hubári, radi zbierajú huby, často súťažia, kto našiel viac a krajších húb. Najviac cenené sú *hríby*, konkrétne *dubáky*, to znamená pevné mäsité huby s bielou nožičkou a hnedým klobúkom. Pozor, zbierajte len jedlé huby,

niektoré druhy sú životu nebezpečné, napríklad na pohľad sympatické červené huby s bielymi bodkami, takzvané *muchotrávky*. A čo sa skrýva za ukrajinským slovom *zyba* [huba]? Tento výraz označuje *peru*, teda hornú alebo dolnú časť úst, ružovú alebo červenú, plnú alebo úzku, veď to poznáte – každý z nás máme jedinečné *pery*. Slovenské slovo *huba* sa pejoratívne a hovorovo používa aj na označenie úst, v hovorovej komunikácii môžete počuť vety ako *stojí tam so žuvačkou v hube*, *huba sa mu nezastaví*, *rozprával s plnou hubou* alebo aj *drž hubu!* Nie je to ale neutrálne ani veľmi sympatické pomenovanie, a ak nechcete nikoho uraziť, radšej používajte slovo *ústa*.

2. BATOH

Illia: Á, ok, už rozumiem, a čo si mám vziať so sebou?

Sára: Tak určite budeš potrebovať nejaký batoh, košík alebo plátennú tašku a hubársky nôž.

Illja: Batoh? Haha, Slováci chodia zbierať huby na koni, keď potrebujú batoh?

Sára: Jasné, že nie. Batoh potrebuješ na to, aby si si tam vložil veci. To je vlastne taška, ktorú nosíš na pleciach, plecniak alebo ruksak, inak povedané.

Joachim:

Presne tak, batoh je iným slovom ruksak alebo plecniak, čiže taška, ktorú nosíme na pleciach či na chrbte. Výraz batoh pripomína ukrajinské slovo *batih* [batih], ktoré označuje bič alebo korbáč. A viete, čo to je bič? Určite ste už niekedy v živote, aspoň vo filme, videli dlhý remeň z kože v rukách muža sediaceho na koči, ktorý týmto bičom poháňa kone, aby išli dopredu alebo bežali rýchlejšie.

3. BUCHTA

Sára: Už ti je jasné, na čo budeš potrebovať batoh?

Illia: Jasné. Škoda, už som sa tešil, že pôjdeme na huby na koňoch.

Sára: Nie, pôjdeme peši. A aby sme nezomreli od hladu, mali by sme si niečo so sebou zabaliť na jedenie. Kúpim v obchode nejaké buchty a doma urobím chlebíky. Môže byť?

Illia: Buchty? To sa dá jesť?

Sára: Nepoznáš buchty? Také sladké koláče z kysnutého cesta s lekvárom alebo tvarohom?

Joachim:

Áno, buchty sú na jedenie. Sú to malé koláče v tvare kocky alebo okrúhle. Najlepšie sú tie upečené doma a plnené lekvárom, nemyslíte? Ale dajú sa kúpiť aj v potravinách. Pozor, podobne znejúce slovo v ukrajinčine *buchta* [buchta] znamená niečo celkom iné. Označuje záliv, teda časť mora alebo jazera, ktorá siaha hlboko do pevniny. Tam je voda obyčajne teplejšia a dá sa tam dobre kúpať.

Sára: Tak teda, všetko máme naplánované, hor sa na huby! Nezapadni si batoh, košík a hubársky nôž. A bič a kone nechaj doma 😊

Illia: Jasné, a ty nezapadni kúpiť tie buchty. Alebo – čo keby sme ich v piatok rovno upiekli?

Otestuj sa

Ako si porozumel/a tomuto dielu podcastu? Doplň do nasledujúcich viet správne slovo:

1. Slováci radi v lese zbierajú _____ .
 - a) huby
 - b) pery

2. Alica má veľké oči a plné _____ .
 - a) huby
 - b) pery

3. Pohonič na koči poháňa kone _____ .
 - a) bičom
 - b) batohom

4. Turista mal na chrbte ťažký _____ .
 - a) batoh
 - b) bič

5. Aké _____ upečieme? Lekvárové alebo s tvarohom?
 - a) buchty
 - b) batohy

6. Odfotil som krásny západ slnka nad _____ .
 - a) zálivom
 - b) buchtou

Kľúč

1a, 2b, 3a, 4a, 5a, 6a

Slovníček

Slovenské slovo	Ukrajinský preklad
huba	<i>гриб</i> [hryb]
pera	<i>зуба</i> [huba]
hríb, dubák	<i>білі гриби</i> [bilyj hryb]
muchotrávka	<i>мухомор</i> [muchomor]
batoh	<i>рюкзак</i> [riukzak]
buchta	<i>булочка</i> [buločka]